

Rainer M. János: 1956 a történetírásban – kísérlet számvetésre

A magyar forradalom történeteinek elbeszélése, az események jelentésekkel való ellátása a történetekkel szinte egyidejűleg elkezdődött. Az első bő harminc évet kettősség jellemezte: 1956-ot a szovjet rendszerekben ellenforradalmi restaurációs kísérletnek, a világ más részein szabadságmozgalomnak, antikommunista felkelésnek, autentikus munkásforradalom kísérletének stb. tartották. A megismerés korlátok közé szorult – fontos források nem álltak rendelkezésre. 1989 után e tekintetben új szakasz kezdődött: számos korábban elzárt dokumentum vált hozzáférhetővé. A szovjet típusú 1956-ábrázolás úgyszólván eltűnt. A leírás és értékelés pluralitása fennmaradt, és új áramlatok, divatok is formálják az erről szóló diskurzust. A hazai történetírás politikai befolyásoltsága, illetve az ilyen kísérletek sem szűntek meg, sőt új lendületet vettek, kivált 2010 után.

Domokos Gábor: Természetes mintázatok

A bennünket körülvevő tér és idő folytonos, nehéz bennük eligazodni. Tájékozódásunkat hézag- és átfedésmentes mintázatok segítik. Bár a naptár és a térkép mesterséges elemeket is tartalmaz, sok esetben a mintázatok eredete maga a természet.

A természetes mintázatok közül a térbeli geometriai mintázatok talán a legszebbek. Gyönyörű példákat figyelhetünk meg, a *Nautilus* csigáspolip cellás házatól a repedezett sziklatömbökön át az emberi szövetek membránjaiig.

Bármennyire szépek is azonban ezek a mintázatok, geometriájuk kibogozása feladta a leckét még a legnagyobbaknak is: Platónról Michelangelóig, Arisztotelésztől Riemannig kiváló elmék sorát foglalkoztatta a kérdés.

Ebben az előadásban a háromdimenziós tér mintázatairól és a gondolat szabadságáról lesz szó.

Nagy Zoltán Zsolt: Szemészeti inzert a SANS szindróma kivédésében

A súlytalanság állapota számos változást okozhat az emberi szervezetben, ezalól a látás szerve, a szem sem kivétel. A szemészeti eltérések egy része elsősorban a szem felszínét érinti, azonban a véráramlás irányának változása miatt kiemelt fontosságú az ún. SANS szindróma (Spaceflight Associated Neuro-ocular Syndrome), hiszen ennek nemcsak az űrhajósok egészségére, de repülésbiztonságára is hatása lehet. A SANS tünetegyüttes kivédésére egy új technológiával készült szemészeti inzertet dolgoztunk ki, amely biztosítja a lokális szemészeti kezelést, és megoldást jelent a súlytalanság állapotában a szemcseppek környezetben való ellebegésére. A szemészeti inzert nanoszál-technológiával készíthető, és a könny hatására az alsó szemhéj alatt rövid idő alatt feloldódik, miközben kibocsátja a hatóanyagot. A szemészeti inzertet földi körülmények között és a súlytalanság állapotában is kipróbálták a Nemzetközi Űrállomás fedélzetén.